

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci **žalobce: St. Kynzl, spol. s r. o.**, se sídlem Havelská 494/31, Praha 1, zastoupený Ing. Jitkou Routkovou, daňovou poradkyní se sídlem Komenského 87/3, Liberec, proti **žalovanému: Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2015, č. j. 5545/15/5200-20441-704561, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 8 Af 31/2015, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu

[1] Návrhem ze dne 17. 2. 2016, doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 29. 2. 2016, se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhal určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“). Po zdejších soudu se navrhovatel domáhal toho, aby Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) byla určena lhůta pro vydání rozhodnutí ve věci vedené pod sp. zn. 8 Af 31/2015.

[2] Navrhovatel uvedl, že správní žalobou, o níž městský soud vede řízení pod sp. zn. 8 Af 31/2015, napadl rozhodnutí finančních orgánů, jimiž byla zamítnuta žádost o registraci k dani z přidané hodnoty. Navrhovatel tvrdí, že nežádal o registraci k této dani, nejednalo se o registraci dobrovolnou, nýbrž o plnění své oznamovací povinnosti, jelikož se stal plátcem daně z přidané hodnoty ze zákona.

[3] Navrhovatel uvedl, že od ledna 2014 plní své povinnosti plátce a podává tedy každý měsíc daňová přiznání. Správce daně jej však ve svých evidencích jako plátce doposud nezaevidoval. Navrhovatel je dle svých slov povinen se chovat jako plátce daně z přidané hodnoty, je povinen za dodavatele (plátce daně z přidané hodnoty) hradit daň, a pokud vystupuje jako dodavatel, tak nemůže své zdanitelné plnění zatížit daní z přidané hodnoty, ale tato povinnost přechází

na jeho odběratele (plátce daně). Skutečnost, zda navrhovatele správce daně zaregistroval jako plátce daně z přidané hodnoty či nikoli, nemá na povinnosti v režimu přenesené daňové povinnosti vliv, když se stal plátcem ze zákona. Navrhovatel je po celou dobu ve značné nejistotě a vznikají mu problémy při uzavírání obchodních smluv. Tento stav nezasahuje jen navrhovatele, ale i jeho obchodní partnery, jelikož u nich správci daně zahajují místní šetření, postupy k odstranění pochybností či rovnou daňové kontroly, protože navrhovatel není registrován k dani z přidané hodnoty. V důsledku povinnosti podávat kontrolní hlášení navrhovatel očekává, že ještě dojde ke zhoršení stávající situace.

[4] Navrhovatel poukázal na internetové články, z nichž má vyplývat rada generálního ředitele Generálního finančního ředitelství, že by se v případech podobných navrhovatelovu měly daňové subjekty chovat jako plátcí daně z přidané hodnoty a kvůli případným kontrolám by si měly nechat doložit od úřadu, že se registrace protáhla.

[5] Navrhovatel si je vědom, že správní úsek městského soudu je přetížen a že jeho věci předchází jiné starší věci. Tuto okolnost však nelze přičítat k jeho tíži. Navrhovatel se ocitá v dlouhodobé nejistotě, která ohrožuje samotnou podstatu jeho existence. Navíc je zde riziko prekluze daně z přidané hodnoty.

[6] Městský soud učinil dne 21. 7. 2015 poslední procesní úkon a od tohoto data nic nebrání tomu, aby bylo ve věci rozhodnuto. Navrhovatel proto žádá, aby Nejvyšší správní soud městskému soudu určil lhůtu, v níž je třeba rozhodnout ve věci.

II. Vyjádření městského soudu

[7] Městský soud ve svém vyjádření shrnul procesní úkony, které ve věci učinil. Skutečnost, že ve věci nenařídil jednání a nerozhodl, je dána tím, že v současné době projednává věci dříve napadlé.

III. Podstatný obsah spisu městského soudu

[8] Dne 6. 5. 2015 městský soud obdržel žalobu, v jejíž závěrečné části navrhovatel požádal o přednostní projednání věci s argumentací podobnou té, která byla shrnuta v bodě [3] shora. Na základě žalobou napadených správních rozhodnutí byla ve vztahu k navrhovateli zamítnuta registrace k dani z přidané hodnoty. Dne 11. 5. 2015 navrhovatel městskému soudu doručil podání, v němž doplnil přílohy žaloby.

[9] Dne 11. 5. 2015 navrhovatel uhradil soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč. Následně městský soud dne 27. 5. 2015 vyžádal od žalovaného správní spis, zaslal žalovanému žalobu k vyjádření, poučil jej o složení senátu a vyzval jej k tomu, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Správní spis městský soud obdržel dne 22. 6. 2015 a následně dne 26. 6. 2015 obdržel i vyjádření žalovaného k žalobě.

[10] Městský soud pak dne 1. 7. 2015 zaslal navrhovateli vyjádření žalovaného, poučil jej o složení senátu a vyzval jej k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Navrhovatel v podání doručeném dne 21. 7. 2015 sdělil, že trvá na nařízení jednání a podal repliku k vyjádření žalovaného, kterou městský soud dne 23. 7. 2015 zaslal žalovanému. Dne 28. 7. 2015 navrhovatelovou zástupkyní zmocněná osoba nahlédla do spisu.

[11] Následně dne 17. 2. 2016 městský soud obdržel návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, který dne 23. 2. 2016 odeslal Nejvyššímu správnímu soudu.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[12] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem.

[13] V řízení podle § 174a zákona o soudech a soudcích Nejvyšší správní soud rozhoduje o návrhu na určení lhůty. Znamená to, že zjistí-li neodůvodněné průtahy v řízení spočívající zejména v tom, že příslušný soud poté, kdy obdrží podání ve věci, v přiměřené době nečiní žádné úkony, věci se vůbec nezabývá, aniž by pro takový postup existovaly ospravedlnitelné důvody, anebo činí úkony s nedůvodnou časovou prodlevou, usnesením určí tomuto soudu lhůtu, ve které má úkon učinit, resp. ve které má rozhodnout.

[14] Průtahy v řízení znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu. Nejvyšší správní soud se tak při posuzování oprávněnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu v souladu s § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, s ohledem na složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a na dosavadní postup soudu.

[15] Postupu soudu při projednávání a rozhodování věci se týká též § 56 odst. 1 s. ř. s., dle něhož je v daném ohledu určující pořadí, v jakém věci soudu došly. To neplatí, jsou-li zde závažné důvody pro přednostní projednání a rozhodnutí věci. V § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. jsou uvedeny návrhy a žaloby, které je třeba projednat přednostně. Navrhovatelova věc podle daných ustanovení nespadá pod přednostní režim projednání ve smyslu § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s.

[16] Nejvyšší správní soud při posuzování návrhů na určení lhůty k provedení procesního úkonu, které požadují vydání rozhodnutí, jímž se řízení končí, přihlíží k pravidlům pro projednání věci vyjádřeným v § 56 s. ř. s. Základní pravidlo vyjádřené v § 56 odst. 1 s. ř. s., dle něhož se věci projednávají v pořadí, v jakém došly, je promítnutím ústavní zásady rovnosti (čl. 1 Listiny základních práv a svobod).

[17] Za porušení práva na projednání věci bez zbytečných průtahů pak Nejvyšší správní soud nepovažuje samotnou skutečnost, že soud, vůči němuž návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu směřuje, učinil v přiměřených lhůtách všechny přípravné úkony, které musí předcházet rozhodnutí věci, ale ve věci stále nerozhodl, jelikož rozhoduje věci napadlé dříve. Podstatné však je, aby v tomto stavu soud neudržel řízení po příliš dlouhou dobu, což se posuzuje dle kritérií zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, tj. s ohledem na složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a na dosavadní postup soudu. Jde o kritéria vycházející z judikatury Evropského soudu pro lidská práva.

[18] V případě, že nelze posuzovanou délku řízení s ohledem na popsaná kritéria nadále tolerovat, není možné návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu zamítnout s odkazem na § 56 odst. 1 s. ř. s. a odůvodněním, že soud stále rozhoduje věci napadlé dříve než ta, které se týká návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Ochranu práva na projednání věci bez zbytečných průtahů totiž nelze odmítnout s poukazem na to, že práva někoho jiného jsou porušována ještě více. Zde se pak uplatní názor Ústavního soudu, že „*průtahy v řízení nelze*

ospravedlnit obecně známou přetíženosť soudů; je totiž věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví zakotvené v Listině a Úmluvě byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době“; viz např. nálezy sp. zn. IV. ÚS 55/94, nálezy sp. zn. I. ÚS 663/01, nálezy sp. zn. III. ÚS 685/06, nálezy sp. zn. IV. ÚS 391/07 a další).

[19] Ve vztahu k jednotlivým kritériím zmíněným v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, na jejichž základě se návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu posuzuje, Nejvyšší správní soud konstatuje následující.

[20] Městský soud v přiměřených lhůtách činil přípravné úkony, kterých je třeba před samotným rozhodnutím věci. Vyžádal si vyjádření žalovaného i správní spis, vyjádření žalovaného přeposlal protistraně. Z hlediska postupu samotného navrhovatele neshledal Nejvyšší správní soud nic, co by z jeho strany negativně ovlivňovalo délku řízení.

[21] Věc řešená před městským soudem vykazuje znaky věci složitější. Vyšší míra obtížnosti věci je dána poměrně rozsáhlým spektrem žalobních námitek, které se dotýkají též práva Evropské unie a judikatury Soudního dvora Evropské unie. Jde o okolnost svědčící o vyšší míře složitosti věci i přes skutečnost, že spisový materiál není nijak obsáhlý.

[22] Ve vztahu k významu věci pro navrhovatele vzal Nejvyšší správní soud za podstatné, jaké důvody vedly finanční orgány k zamítnutí registrace k dani z přidané hodnoty. Důvodem dle prvostupňového správního rozhodnutí bylo, že navrhovatel neuvedl, jakého sdružení (od 1. 1. 2014 společnosti) se účastní, což správce daně požadoval sdělit. Nejvyšší správní soud pro doplnění ze správního spisu konstatuje, že v přihlášce k registraci k dani z přidané hodnoty v kolonce „důvod registrace podle konkrétního ustanovení zákona o DPH“ navrhovatel uvedl: „§ 6a“. Dle § 6a zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z přidané hodnoty“): *Osoba povinná k dani, která a) je společníkem společnosti, v jejímž rámci se uskutečňuje plnění s nárokem na odpočet daně, je plátcem ode dne, kdy se stal plátcem kterýkoli z ostatních společníků, nestane-li se podle tohoto zákona plátcem dříve, b) se stane společníkem společnosti, v jejímž rámci uskutečňuje plnění s nárokem na odpočet daně společně s plátcem, je plátcem ode dne, kdy se stala společníkem.*

[23] Součástí navrhovatelovy argumentace v odvolání a též v žalobě je nesouhlas s postupem správce daně, který navrhovatele vyzval k prokázání skutečností uvedených v přihlášce k registraci k dani z přidané hodnoty, a to skutečností na řádku 5 (tj. k prokázání data 31. 12. 2013 jako data rozhodného dne pro povinnost zákonné registrace) a skutečností na řádku 6 (tj. k prokázání důvodu registrace podle § 6a zákona o dani z přidané hodnoty). Nejvyšší správní soud se nemůže v řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu žádným způsobem vyjádřit k podstatě sporu, to je úkolem městského soudu v řízení o žalobě. Možné je však konstatovat, že navrhovatel má možnost podat novou přihlášku k registraci a přiložit k ní doklady požadované správcem daně. Podáním takové přihlášky a přiložením uvedených dokladů by se navrhovatel nijak nezbavil možnosti na základě podané žaloby nechat přezkoumat postup a právní hodnocení finančních orgánů, které předcházely vydání rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2015, č. j. 5545/15/5200-20441-704561 (eventuálně též možnosti domoci se např. náhrady případné škody, v případě, že by na základě soudního přezkumu bylo takové rozhodnutí shledáno nezákonným).

[24] Nejvyšší správní soud si je plně vědom toho, že navrhovatel nesouhlasí s tím, že by bylo předložení požadovaných dokladů jeho povinností. Na tomto místě přitom nelze konstatovat, zda má navrhovatel pravdu či nikoli, takové hodnocení není možné v řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu činit. Lze však konstatovat, že navrhovatel má možnost

se vyhnout negativním dopadům nejistoty ve vztahu k jeho registraci k dani z přidané hodnoty, i když to obnáší od navrhovatele poskytnutí dokladů či informací, o nichž se domnívá, že je není povinen správci daně poskytovat. Možnosti soudního přezkumu názoru žalovaného vyjádřeného v již vydaném rozhodnutí ze dne 24. 2. 2015, č. j. 5545/15/5200-20441-704561, by se tím však navrhovatel nezbavil, jak již bylo objasněno v bodě [23] shora.

[25] Nejvyšší správní soud sice v obecné rovině souhlasí s tím, že nevyjasněnost poměrů ohledně registrace k dani z přidané hodnoty může mít reálný dopad na ochotu potenciálních navrhovatelových obchodních partnerů s ním uzavírat obchody, jelikož je může odrazovat nejistota ohledně toho, zda je či není navrhovatel plátcem daně z přidané hodnoty. V nynější věci však má možnost tuto nevyjasněnost poměrů překlenout tím, že správci daně, který má ze zákona danou povinnost mlčenlivosti, požadované doklady a informace poskytne, byť proti svému přesvědčení, že je k tomu povinen – újmu spočívající v tom, že by stěžovatel jednal proti svému přesvědčení, že činí něco, k čemu není povinen, nepovažuje zdejší soud za natolik závažnou, za situace, kdy v konečném důsledku bude hodnocení správce daně podrobena soudní kontrole na základě podané žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2015, č. j. 5545/15/5200-20441-704561. Z naznačených důvodů Nejvyšší správní soud zhodnotil, že význam sporu pro navrhovatele nedosahuje nijak privilegované důležitosti.

[26] Dále lze zmínit, že navrhovatel nijak nezpochybňuje skutečnost, že jeho žalobě u městského soudu předchází dříve doručené žaloby, jimiž se městský soud zabývá.

[27] S uvedenými kritérii, dle nichž se posuzuje návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, zdejší soud porovnal délku řízení před městským soudem, která v době vydání tohoto usnesení činí necelých 11 měsíců. Za podstatné v podmínkách nynější věci Nejvyšší správní soud považuje skutečnost, že městský soud v přiměřených lhůtách učinil přípravné úkony, které musí přecházet vydání rozhodnutí ve věci, a v současné době projednává a rozhoduje starší věci, než je navrhovatelova žaloba, a věci, které mají přednostní režim ze zákona na základě § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. Jde o okolnosti, které přisvědčují závěru, že návrh na určení lhůty není důvodný. Současně Nejvyšší správní soud přihlížel k výše rozebranému významu věci pro navrhovatele, který s ohledem na okolnosti případu není nijak zásadní, a k vyšší míře složitosti věci. Ani tyto okolnosti nevedou k závěru, že by délka řízení necelých 11 měsíců byla nepřiměřená.

[28] Žádné z kritérií posuzování návrhu tak nesvědčí o nutnosti odchýlit se od obecněji vyjádřeného náhledu v usnesení ze dne 8. 9. 2004, č. j. Aprk 1/2004 - 58 (publ. pod č. 420/2004 Sb. NSS, dostupném též z www.nssoud.cz). V tomto rozhodnutí Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že pokud soud učinil veškeré nezbytné procesní úkony pro přípravu rozhodnutí ve věci samé a napadlé věci vyřizoval zásadně v pořadí, v jakém mu byly doručeny, není možno v pouhé skutečnosti, že z důvodu projednávání a rozhodování přednostních návrhů na zahájení řízení a starších věcí nenařídil jednání či nerozhodl ve věci mladší jednoho roku, důvodně spatřovat průtahy v řízení. Závěry citovaného rozhodnutí přitom zdejší soud ve své judikatuře setrvale zachovává.

[29] Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu neshledal důvodným, proto jej dle § 174a odst. 7 *in fine* zákona o soudech a soudcích zamítl.

V. Náklady řízení

[30] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, byl-li návrh uznán jako oprávněný. K tomu v projednávané věci nedošlo, proto navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. března 2016

JUDr. Radan Malík
předseda senátu